Do druku nr 3003

PRZEWODNICZĄCA
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

dr Agnieszka Glapiak

DS.071.62.1.2026

Warszawa, 25 września 2026 roku

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.262.7.2026
Data wpływu 28.09.26v.

Szanowny Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z wniesieniem do Sejmu RP rządowego projektu ustawy o środkach ograniczających (druk nr 3003) i brakiem konsultacji proponowanych w nim rozwiązań z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji na żadnym z dotychczasowych etapów prac nad tym projektem, proszę o przyjęcie poniższych uwag w odniesieniu do obszarów dotyczących kompetencji KRRiT – konstytucyjnego organu państwa stojącego na straży wolności słowa i prawa do informacji, interesu publicznego i samodzielności dostawców usług medialnych.

Zwracam uwagę na dwa niepokojące aspekty zawarte w projekcie ustawy.

1. Wolność słowa

Według projektu ustawy potencjalne wpisywanie osób i podmiotów na „czarną listę" (wobec których są stosowane krajowe środki ograniczające) prowadzoną przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych będzie miało charakter uznaniowy, jedynie w oparciu o pojęcia niezdefiniowane, które mogą być interpretowane obszernie. Projekt wprowadza bardzo szeroką i nieostro określoną możliwość nakładania sankcji wobec osób i podmiotów „bezpośrednio lub pośrednio wspierających obcą ingerencję i manipulację w środowisku informacyjnym wymierzoną w bezpieczeństwo narodowe, nienaruszalność granic, interesy i pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej Polskiej".

W kontekście rynku medialnego niesie to znaczące ryzyko arbitralnego ograniczenia wolności słowa, a nawet eliminacji z rynku niektórych legalnie działających podmiotów. Należy mieć bowiem na uwadze, iż obecnie w debacie publicznej wyrażane są poglądy, że za wspieranie i dezinformację można uznawać chociażby wypowiedzi sceptyczne wobec kierunków polityki dotyczącej współpracy z Ukrainą czy Unią Europejską, a także polityki związanej z problemem migracji, wypowiedzi podważające zmiany klimatu, czy dotyczące spraw światopoglądowych.

2. Pozasądowe decydowanie o nałożeniu kar oraz pominięcie KRRiT

Zgodnie z projektowanym art. 59 ust. 2 pkt 1 ewentualne kary (do 20 000 000 zł na osobę lub podmiot) ma nakładać naczelnik urzędu celno-skarbowego, jednocześnie decyzja ma charakter natychmiast wykonalny i nie przysługuje od niej klasyczny wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Pismo wydane w formie dokumentu elektronicznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Na podstawie projektowanego art. 55 pkt 20) administracyjnej karze pieniężnej „podlegają osoba lub podmiot, które z naruszeniem zakazu lub niedopełnieniem obowiązku wynikających ze środków ograniczających: nadają lub umożliwiają, ułatwiają lub w inny sposób przyczyniają się do nadawania jakichkolwiek treści przez osoby prawne, podmioty lub organy, wobec których są stosowane środki ograniczające, w tym w drodze transmisji lub dystrybucji za pomocą dowolnych środków, takich jak telewizja kablowa, satelitarna, telewizja internetowa, dostawcy usług internetowych, internetowe platformy lub aplikacje służące do udostępniania plików wideo, a także reklamują produkty lub usługi we wszelkich treściach wyprodukowanych lub nadawanych przez osoby prawne, podmioty lub organy, w tym w drodze transmisji lub dystrybucji za pomocą takich środków".

W sprawach dotyczących nadawców medialnych jest to rozwiązanie kuriozalne, bowiem urzędnicy skarbowi nie mają żadnych kompetencji do oceny merytorycznej zawartości wypowiedzi czy materiałów. Dodatkowo pomija konstytucyjną rolę Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – organu stojącego na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji.

Przedstawione przeze mnie uwagi krytyczne dotyczą niemal tych samych kwestii, które były podnoszone podczas debaty publicznej w sprawie implementacji rozporządzenia DSA, a które zakończyły się wetem prezydenta Karola Nawrockiego do ustawy z dnia 18 grudnia 2025 r. o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2171 z 9 stycznia 2026 r.).

Wówczas Prezydent Karol Nawrocki alarmował, że: „Każda ingerencja w wolność słowa wymaga szczególnej rozwagi i równowagi pomiędzy interesem publicznym a ochroną podstawowych praw obywateli. Podstawowym priorytetem powinno być dobro wspólne. Jest to kolejny krok, po wcześniejszej próbie wprowadzenia do kodeksu karnego kolejnych przesłanek dyskryminacyjnych mowy nienawiści w stronę ograniczania wolności w administracyjnej reglamentacji".

Prezydent wskazywał także, iż jakkolwiek słuszna jest idea stworzenia bezpieczniejszego środowiska medialnego, to jednak obawy może budzić mechanizm administracyjnego blokowania treści, czyli przekazanie urzędnikom uprawnień do blokowania treści bez uprzedniego orzeczenia sądu. Ponadto nie istnieje rzeczywista konieczność wprowadzania osobnego administracyjnego trybu blokowania treści, bowiem obowiązujące przepisy (w tym ustawa o radiofonii i telewizji oraz unijne rozporządzenie DSA) przewidują odpowiednie środki do walki z nielegalnymi treściami.

Naszym wspólnym zadaniem jest dbanie o wolność słowa, której nie służy przyjmowanie uznaniowej i pozasądowej drogi blokowania treści.

Nie kwestionuję potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa państwa polskiego – moje uwagi nie obejmują wdrożenia przez przedmiotowy projekt ustawy *dyrektywy PE i Rady (UE) 2024/1226 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia przestępstw związanych z naruszeniem unijnych środków ograniczających i sankcji za takie naruszenia oraz zmiany dyrektywy (UE) 2018/1673.*

Uwagi obejmują natomiast drugi komponent przedmiotowego projektu ustawy, określony w projektowanym art. 3 pkt 2), a mianowicie: *środki stosowane w Rzeczypospolitej Polskiej ze względów ochrony bezpieczeństwa narodowego lub ochrony bezpieczeństwa państwa jako*

Pismo wydane w formie dokumentu elektronicznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym

uzupełnienie środków ograniczających Unii Europejskiej, zwane dalej „krajowymi środkami ograniczającymi".

Za szczególnie niepokojące pod względem poziomu adekwatności zaproponowanych środków do przyświecającego im celu uznać należy następujące grupy przepisów:

- projektowany art. 4 pkt 2 lit c i d, zgodnie z którym krajowe środki ograniczające mogą być stosowane wobec osoby fizycznej, osoby prawnej albo innej jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej:
  - ✓ wobec których istnieje prawdopodobieństwo wykorzystania przez nie środków finansowych lub zasobów gospodarczych w celu wspierania osób lub podmiotów wskazanych w literze a) tego przepisu[1];
  - ✓ które bezpośrednio lub pośrednio wspierają obcą ingerencję i manipulację w środowisku informacyjnym wymierzoną w bezpieczeństwo narodowe, nienaruszalność granic, interesy i pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej Polskiej, ze strony państw objętych środkami ograniczającymi Unii Europejskiej;
- projektowany art. 6 ust. 1, zgodnie z którym krajowe środki ograniczające stosowane wobec ww. osób lub podmiotów obejmują:
  1) zamrożenie środków finansowych lub zasobów gospodarczych będących własnością, pozostających w posiadaniu, w faktycznym władaniu lub pod kontrolą tych osób lub podmiotów;
  2) nieudostępnianie środków finansowych lub zasobów gospodarczych tym osobom lub podmiotom;
  3) wpis do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
  4) wykluczenie z:
     a) postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu prowadzonego na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych,
     b) postępowania zmierzającego do udzielenia zamówienia publicznego o wartości mniejszej niż kwoty określone w art. 2 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
     c) postępowania zmierzającego do udzielenia zamówienia publicznego prowadzonego z wyłączeniem stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych;
- projektowane art. 7 i 8, zgodnie z którymi krajowe środki ograniczające mają być stosowane wobec osób lub podmiotów wpisanych na listę prowadzoną przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który wydaje decyzję o wpisie na listę, decyzję o zmianie decyzji o wpisie na listę lub decyzję o wykreśleniu z listy;

[1] Art. 4 pkt 2 lit a): Krajowe środki ograniczające mogą być stosowane wobec: osoby fizycznej, zwanej dalej „osobą", osoby prawnej albo innej jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, zwanej dalej „podmiotem" dysponujących środkami finansowymi lub zasobami gospodarczymi, bezpośrednio lub pośrednio wspierających: państwa objęte środkami ograniczającymi Unii Europejskiej lub poważne naruszenia praw człowieka lub represje wobec społeczeństwa obywatelskiego i opozycji demokratycznej w państwach, o których mowa w tiret pierwszym, lub których działalność stanowi inne poważne zagrożenie dla demokracji lub praworządności w państwach, o których mowa w tiret pierwszym.

Pismo wydane w formie dokumentu elektronicznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym

- projektowany art. 9, zgodnie z którym zawiadomienie stron o decyzji ma odbywać się poprzez jej udostępnienie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw wewnętrznych, a do chwili uprawomocnienia się wyroku zaskarżona decyzja ma zachować moc.

Z poważaniem
dr Agnieszka Glapiak
/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Maria Małgorzata Janyska - przewodnicząca Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych
2. Janusz Cichoń - przewodniczący Komisji Finansów Publicznych
3. Rafał Komarewicz - przewodniczący Komisji Gospodarki i Rozwoju
4. Członkowie Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych: Anna Baluch, Mateusz Bochenek, Lidia Czechak, Zofia Czernow, Władysław Dajczak, Joanna Frydrych, Konrad Frysztak, Mariusz Gosek, Paweł Hreniak, Filip Kaczyński, Piotr Kaleta, Piotr Lachowicz, Ewa Leniart, Artur Jarosław Łącki, Krystian Łuczak, Dorota Marek, Urszula Nowogórska, Monika Pawłowska, Małgorzata Pępek, Katarzyna Maria Piekarska, Szymon Pogoda, Mariusz Popielarz, Bartosz Romowicz, Anna Schmidt, Edward Siarka, Arkadiusz Sikora, Włodzimierz Skalik, Marcin Skonieczka, Zbigniew Sosnowski, Magdalena Sroka, Marek Subocz, Łukasz Ściebiorowski, Tadeusz Tomaszewski, Krzysztof Tuduj, Sylwester Tułajew, Grzegorz Woźniak, Jarosław Zieliński, Tomasz Zimoch

Pismo wydane w formie dokumentu elektronicznego i podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym